

peres perbevitt joga és a perhez fűződő érdeke csak akkor valószínűleg meg, ha az ellene elrendelt végrehajtás nemcsak a tőke, hanem az összes járulékok erejéig is megszüntették. (P. V. 6283/1936.)

Dr. Vági József.

Dollárkövetelések.

A leértékelt valutákban meghatározott takarékkövetések pengőértékben való visszafizetése tárgyában legutóbb több nagy jelentőségű határozatot hozott a kir. Kúria.

I. Legelőször kimondotta azt (P. VII. 5172/1936.), hogy a Vt. 37. §-ában foglalt szabály az akkori viszonyok szerint nyilván csak olyan esetet tarthatott szem előtt, amelyekben a gazdasági élet rendes folyamatában jelentékenyebb árfolyamkülönbségek elő nem állhattak, míg az utóbbi években egyes államok pénznemében oly rendkívüli árfolyamváltozások is történtek, melyek a felek megállapodásában kifejezésre jutott egyensúly teljes bomlását idézhették elő. Ennek a visszaszállás állapotának elhárítására szolgáló eszközöket a felektől elvonni nem lehet. Nincs tehát akadálya annak, hogy a váltó alapjául szolgáló ügyletből folyóan egymással közvetlen viszonyban álló felek egyike a váltón kívül létrejött oly megállapodásra hivatkozassék, mely a váltóban megjelölt idegen pénznem miként való lerovásának kérdését szabályozta.

II. Ujabbán pedig (P. VII. 367/1937.) a K. T. 326. §-ára való tekintettel mondotta ki, hogy az ebben foglalt jogszabály a gazdasági élet és forgalom rendes folyamatát tartotta szem előtt és a felmerülhető vitás kérdéseket a gazdasági élet oly időszakának szemmel tartásával szabályozta, amelyben a különböző államok pénznemének értéke állandó és egyik vagy másik állam pénznemének mint a teljesítés eszközünek megjelölése és ezáltal a kötelelem tartamának megállapítása egyik félre sem jelentett számba vehető különbséget. Az 1933. évet megelőző időben dollárban kötött és most teljesítendő ügyleteknél azonban a helyzet nem ez. *A dollár értéke ugyanis nem a gazdasági élet rendes folyamatában szállott a mai színvonalra, hanem az USA. gazdasági életében szükségessé vált intézkedések keretében az aranyértéknek törvényes intézkedések által történt csökkentése útján állapították meg akként, hogy a mai érték a régiének közel a felét teszi.* Oly esetekben tehát, mikor a felek kifejezett vagy ráutaló tényekben nyilvánuló megállapodásában az értékállandóság kikötése felől *nem rendelkeztek, érvényesülnie kell a kötelemlak teljesítésénél irányadó annak a szabálynak, hogy a teljesítés akként kell hogy történjék, amint azt tekin-*

tettel az eset körülményeire, az élet felfogására, a jóhiszeműség és méltányosság megkívánja. Ennélfogva a dollár rendkívüli értékváltozása nem ad jogot az alperesnek arra, hogy a betétet a dollárnak a lejárat idejére való árfolyama szerint számolja és egyenlítse ki.

III. A P. VII. 777/1937. számú feloldó végzésében a következő álláspontot foglalja el: Minthogy a dollárnak az értékváltoztatása a szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyensúlyát a teljesítés követelésére jogosult félnek ehhez fűződő érdekét már oly mértékben érinti, hogy adott esetben a kötelelem tartalmának megváltozását idézi elő, nem a Kt. egész más tényállást szemmel tartó 326. §-ának alkalmazásáról van szó, hanem arról, hogy oly esetekben is, mikor a felek kifejezett vagy ráutaló tényekben nyilvánuló megállapodásában az értékállandóság kikötése felől nem rendelkeztek, érvényesülhessen a kötelek teljesítésénél irányadó az a szabály, hogy a teljesítésnek akként kell történnie, hogy azt tekintettel az *eset körülményeire*, az élet felfogására, a jóhiszeműség és méltányosság megkívánja.

*

Az ismertetett ítéletek az érdekeltségek körében érthető feltűnést keltettek. Az ítéletek által megoldani megkísérelt kérdések megnyugtató eldöntését megnehezíti az a körülmény, hogy azokat befolyásolja egyrészt a külföldi valutáknak csaknem általános értékcsökkenése, másrészt az a körülmény, hogy az aranyra való vetítés is jelentőségében eltolódott. Az arany a nemzetközi forgalomban nem mozog szabadon. Ennek következtében áralakulása nem a piac természetes törvényei szerint igazodik, ami annak értékmérő jelentőségét szintén befolyásolja. Hivatkozunk erészben arra a jogászegyleti vitára, amely az 1935. évben Koós Zoltán, Bátor Viktor, Görög Frigyes és Nyulászi János között a Magyar Jogászegyletben folyt le.

Hogy a zavar még tökéletesebb legyen és a kérdések még jobban komplikálódjanak, az osztrák törvényhozás is gondoskodott egy új meglepetésről, mely az aranyklauzulát az esetek túlnyomó többségében hatálytalanná teszi. Erről külön cikkben számolunk be.

Bármennyire megkapó, nem meggyőző a Kúria az a megállapítása, hogy a Kt. 326. §-ának szabálya a gazdasági élet és a forgalom rendes folyamatát tartotta szem előtt, a felmerülő vitás kérdéseket a gazdasági élet oly időszakának szemmel tartásával szabályozta, mikor a különböző államok pénznemének értéke állandó volt és az egyik, vagy másik állam pénznemének, mint a teljesítés eszközének megjelölése egyik félre sem jelentett számbavehető különbséget. Tudvalévő, hogy a jogszabályok nem spontán keletkeznek, hanem hosszas meggondo-

lás, a szokások figyelembevételé, más országok jogszabályainak a saját viszonyokra való alkalmazhatóságának mérlegelése után keletkeznek. Ilykép keletkezett a Kt., mint a német s a francia jogok leszármazottja; s elvei a napoleoni háborúkban is érvényesültek.

*

A Kúria II. határozatában nem új jogszabályt állít fel, mert a leértékelés előtt elhelyezett dollár vagy egyéb külföldi pénznem átszámítási módját nem írja elő és a K. T. 326. §-ának hatályát nem érinti, csupán azokra az esetekre korlátozza, mikor a külföldi pénznem a rendes gazdasági forgalom folyamatában változtatja árfolyamát. Arra az esetre pedig, mikor a külföldi pénznem árfolyama erőszakos módon változott meg, más szempontokból kell a döntést keresni. A Kúria döntéséből azt lehet kiolvasni, hogy vélelmet alkot, mely szerint a takarékketét külföldi pénznemben való elhelyezése a betét belső értékének biztosítása céljából történt. Ez a vélelem a külföldi pénznemben kifejezett kölcsönök tekintetében már fennállott, a betétekre vonatkozóan pedig a K. T. 326. §-a volt az alkalmazandó jogtétel és a betevőnek kellett bizonyítania azt, hogy a betétnek külföldi pénznemben történt elhelyezése az érték biztosítását célozta. Miután tehát a fenti elgondolás alapján a K. T. 326. §-ának rendelkezései ebben az esetben nem alkalmazhatók, a jóhiszeműség és méltányosság szemszögéből tekintve lenne talán szükség arra a vélelemre, hogy a betevő célja ilyenkor az értékállandóság biztosítása.

Ha a Kúria ezt az állásfoglalását vélelemből kiindulva indokolja meg és nem parancsszerű elvi kijelentésben foglalja össze elgondolásának eredményét, módot ad az ellenkező tényállás bizonyítására. Eltekintve ugyanis attól, hogy ez a vélelem nem alkalmazható olyan esetben, mikor külföldinek belföldi pénzintézettel való betéti ügylete körül keletkezett a vita, mert külföldi viszonylatban a valuta pengőben való értékelése nem lehet a felek szabad egyezkedésének tárgya, belföldi viszonylatban is előállhat az az eset, hogy a betevő életviszonyaira vagy üzleti összeköttetéseire való tekintettel az értékbiztosítás vélelmére nem hivatkozhatik. E szempontból nem hagyható figyelmen kívül az, hogy bár a „belföldi” kifejezés értelme nem állampolgárságot jelent, hanem bizonyos ideig Magyarországbán való tartózkodást, amit a gyakorlat egy évet meghaladó időben állapított meg, a takarékketét mikép való kifizetése szempontjából a külföldi állampolgárságu „belföldi” betevő körülményei még akkor is mérlegelendők, ha a külföldi a megkívánt időtartamot meghaladó időt töltött Magyarországon. Ha tehát megállapítást nyer az, hogy a betevő az értékállandóság vélelmére

nem hivatkozhatik, úgy kérdés, hogy milyen árfolyam alkalmazandó a kifizetéskor.

A K. T. 326. §-a a leértékelt külföldi valuták átszámítása tekintetében nem alkalmazható, mert hiszen ez a jogszabály nem fedi azokat a tényállásokat, amelyekben a külföldi pénznemnek leértékelése közrejátszott. Csupán joghasonlóság szempontjából lehet rá utalni, mint a Vt. 37. és a 24.000/1929. I. M. sz. rendelet 16. §-aira is és ez alapon az átszámítás szempontjából a Magyar Nemzeti Banknak a kifizetés napját megelőző napon jegyzett árfolyama vehető alapul, mégpedig felár nélkül, mert felár a 300/1936. M. E. számú rendelemben szabályozott árutartozás esetétől eltekintve csupán az effektív formában eladott külföldi fizetési eszközök után jár az eladónak.

*

Míg a Kúria II. számú ítéletében arra az esetre, ha a külföldi pénz árfolyama erőszakos módon változott meg, vélelmet alkotott, kimondván, hogy a takarékbetétnek külföldi pénznemben való elhelyezése a betét belső értékének biztosítása céljából történt, addig a III. számú végzésében már új jogi szerkezetet használ fel ugyanennek az elvnek az indokolására. Eszerint mindig az eset körülményei alapján kell eldönteni azt, hogy a szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyensúlya a teljesítésre jogosult fél érdekét ne érintse oly mértékben, hogy a kötelelem megváltoztatása idéztessék elő. Hogy tehát mi a kötelelem tartalma, azt az eset körülményei alapján kell elbírálni.

Mégis ki legyen a bizonyító fél? Az intézet mutassa ki olyan emberről kit életében sohasem látott, hogy dollár betétje quasi titkos határidő ügylet, vagy hogy a bemutatóra szóló betétikönyv alapján igényt támasztó vidéki gazdaember egy ismeretlen külföldi strómanja? Vagy a betevő mutassa ki ennek az ellenkezőjét? Mi történik akkor, ha az adott esetben kintinik az, hogy az igénylőnek sohasem volt takarékkönyve, hanem jutalékkért lép fel igényével? Mely jogszabály alkalmazandó ekkor? A Kt. 326. §-a nem alkalmazható, mert hiszen dollárról van szó, melynek árfolyama nem a gazdasági élet rendes folyamatában szállt alá mai színvonalra. Avagy az egész más tényállást szemmel tartó Kt. 326. §-a ilyenkor mégis alkalmazandó? Mindezek olyan rejtélyek, melyekre a Kúria határozata nem ad választ és míg ezen az állásponton marad, nem is fog választ adhatni. Veszedelemes zsákutcák ezek.

*

A Kúria III. számú határozatában a felek közt fennálló viszony összes körülményeinek vizsgálati módszerét is előírja. Ennélfogva figyelembe kell venni, hogy a felperes a betétet valósággal lefizetett dollárbankjegyekben helyezte el, és felte-

vése a dollár változhatatlan értékállandóságához akkor fűződött hit folytán kétségtelenül az volt, hogy a betét majd a kifizetendő összege független marad a gazdasági élet rendkívüli változásaitól. Ez nem más, mint az indokban való tévedés tényállásának kivizsgálása és új rendszertani zökkenés: *az indokban való tévedés, mint kötelelem módosító körülmény*. Triviális folytatás: mi történik akkor, ha a felperes a vételárt visszaköveteli, mert a vásárolt papírok, melyekről azt hitte, hogy értékállóak, sőt értékgyarapítóak, árfolyamukban csökkentek.

*

Érdekes, hogy a Kúria ítéletéből kivehetően a fellebbezési bíróság az alperest a betéti könyv visszaadása ellenében akként kötelezte a betétösszeg kiegyenlítésére, hogy a dollárra megállapított felár mellett kiszámított pengőösszeget fizesse meg, illetve tartsa további betétben. A fellebbezési bíróság ez az álláspontja nyilvánvalóan nem helytálló, nem pedig azért, mert bár a szóbanforgó esetben a betevő valóságos dollárbankjegyeket helyezett el kamatozó betét gyanánt alperesnél, a felárral való átszámítás nem helyén való, mert az intézetnek a fennálló korlátozó jogszabályok folytán nincs is módja arra, hogy a betétet effektív dollárban fizesse ki és a betét kifizetésének utolsó mozzanata még elméletben sem történhetik akként, hogy a betevő a betétkönyv alapján neki kifizetett effektív dollárt pengőért eladja az intézetnek. Ez az oka annak, hogy a visszafizetés szempontjából nem lényeges körülmény, hogy a dollárt valósággal vagy csupán mint számolási értéket helyezték el letétként, sem pedig annak, hogy a pengőösszegben befizetett dollár elhelyezés bankszerű lebonyolítása rendszerint olyképp történt, hogy a bank a befizetett pengőösszegért a betevőnek dollárt adott el, abból alakult a betétösszeg, majd a betét kifizetésekor a dollár kifizetendő betétösszegét pengőért vette meg a betevő.

Rá kell mutatnom a II. számú ítéletnek a 300/1936. M. E. számú rendelet 7. §-ához való viszonyára. Eszerint ugyanis a pénzügyminiszter és az igazságügyminiszter felhatalmazása alapján nem teheti kötelezővé a felárat „a pénz kölcsönzéséből eredő . . . valamint általában belföldiek között fennálló követelésekre, tekintet nélkül arra, hogy ezek a követelések milyen jogcímen alapulnak”. A törvényhozónak tehát az az álláspontja, hogy a dolláronként 3.40-es árfolyamon túlmenő felárat csak a rendeletben szorosan megállapított pénzkövetelések, valamint olyan adósságok tekintetében tartozik az adós fizetni, amelyekre azt az említett miniszterek együttesen kiterjesztik, de megtiltja a kiterjesztést a belföldiek között fennálló jogviszonyban. Ezzel a rendelkezéssel nem áll ellentétben az, hogy a bíróság konkrét egyedi tényállás alapján a tartozás összegét

valorizálja, mert ebben az esetben nem a dollárnak a fizetés pénznemére: a pengőre való átszámításnál alkalmaz a bíróság magasabb árfolyamot, hanem a tartozás mérvének megállapításánál. Ezzel szemben ellentétben állana ezzel a rendelettel egy olyan ítélet, mely *elvileg* arra az álláspontra helyezkedik, hogy az, aki dollárral tartozik, pengőben a hivatalos árfolyamnál többet tartozik fizetni. Ilyen módon a bírói gyakorlat teljesen félreértene az egyébként törvényes 300/1936. M. E. számú rendeletet.

A fent közölt I. és III. számú határozatokat figyelembe véve tehát a leértékelte külföldi pénznemben kifizetett, de belföldiek jogviszonyaiban a leértékelés előtt keletkezett követelések átszámítása általában akként alakulnak, hogy a hitelügyletek alapján, különösen pedig kölcsönből, takarékbetétből és váltóügyletek alapjául szolgáló szerződésekből keletkezett és közvetlenül szerződő felek között fennálló kötelezettségekre nézve a hitelügylet létrejöttékor számított pengőérték lenne fizetendő, minden esetben a vélelmezett értékállandósági kikötés alapján; az ellenkező bizonyítása esetén azonban felár nélkül számított deviza-, illetve valuta-árfolyamon.

A leértékelés után keletkezett követelések esetében a K. T. 326. §-a és a Vt. 37. §-a szerint számított érték.

Egyrésről külföldiek, másrésről belföldiek között létrejött kötelek esetében a fizetés a fennálló valutakorlátozó rendelkezések szerint alakulna, általában pedig árukövetelések felárral, finanszírozások felár nélkül.

A hitelügyletek legfontosabb csoportjait tekintve tehát úgy látszik, hogy a belföldiek között keletkezett jogviszonyok tekintetében egyensúly helyzet állana elő, amennyiben a kötelezettségek teljesítésének rendjét az az elv szabályozná, hogy az adott érték és a szolgáltatni kötelezett ellenérték egymáshoz való viszonyát a jóhiszeműség és a méltányosság szempontjából kell megítélni, feltéve, hogy ez azt jelenti, hogy tekintet nélkül az értékállandóság biztosítása céljából kikötött külföldi pénznemre, az adós azt az összeget tartozik fizetni, mely ténylegesen megfelel annak az értéknek, amit a hitelügylet alapján kézhezvett.

Csupán a jelzáloggal biztosított követelések kifizetésének rendje ütközik ki sérelmes módon a szabályozott *ilyennemű teljesítések* sorából. Valószínű, hogy a fent ismertetett határozatokban megnyilatkozó elvi erő ennek a kérdésnek megoldását is helyes irányba fogja terelni. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a 24.000/1929. I. M. számú rendelet is azok közé a jogszabályok közé tartozik, melyek akkor keletkeztek, mikor a kötelezettségek kifejezésére szolgáló külföldi pénznemek értéke állandó volt és ez a rendelet is a gazdasági élet és forgalom rendes

folymatát tartotta szemelőtt akkor, mikor a K. T. 326. §-ával és a Vt. 37. §-ával lényegében egybehangzóan úgy rendelkezett, hogy a külföldi pénznemben bejegyzett követelést az átszámítás meghatározása hijján a budapesti tőzsdén a sorrendi tárgyalás napját megelőzően utoljára jegyzett árfolyam középára alapján kell pengőre átszámítani. Erre a jogszabályra is áll tehát az az elv, ami az előbb említett törvényszakaszokra áll, hogy nem alkalmazható akkor, ha az árfolyamváltozás nem a rendes forgalom eseményei következtében, hanem erőszakos módon történt beavatkozás folytán változott. Nincs tehát semmi akadály annak, sőt az árfolyamváltozások különbségének felismerése következtében szükségszerűen oda kell módosulnia a bírói gyakorlatnak, hogy ebben az esetben is adjon módot arra, hogy a hitelező követelése tekintettel az eset körülményeire és az élet felfogására akként nyerjen kielégítést, ahogy azt a jóhiszeműség és a méltányosság megkívánják.*)

*

A betéti ügyletnek nem szükségkép való természete valamely pénzösszegnek évek hosszú sorára való elhelyezése és lekötése, sőt a betétül elhelyezés rendszerint úgy történik, hogy a betevő fél a betett pénzösszeget felmondás útján esetleg anélkül

*) *Dr. Kőházi Endre*: Értékállandósági kikötések a telekkönyvi sorrendben cím alatt (K. J. 1937., 3. szám) *dr. Görög Frigyesnek* e tárgyban tartott előadása kapcsán cikket szentel annak kifejtésére, hogy a bíróságnak a sorrendi tárgyaláson nincs módja annak kiderítésére, hogy az értékállandóság biztosítása a felek jogügyleti akaratára volt-e és hogy e kérdésnek kiderítése nem a sorrendi bíróság, hanem a perbíróság feladata, hogy továbbá a sorrendi tárgyaláson érvényesülő átszámítás a telekkönyvi rendszer különleges szempontjában is leli indokát. Meg vagyok győződve, hogy sem az előadó, sem a hozzászóló, sem a jelenlévő előkelő jogászközönség egyetlen egy tagja nem gondolt arra a megoldásra, hogy a perenkívüli ügyet tárgyaló bíró sorrendi tárgyalás közben ítéletet hozzon. Eltekintve attól, hogy az előadó célja annak kimutatása volt, hogy a sérelmes rendelkezést újabb rendelettel kell megváltoztatni, *dr. Pethő Tibor*, mint hozzászóló, arra fektetett súlyt, hogy a bírói gyakorlatnak is vannak eszközei arra, hogy ezt a jogszabályt helyreigazítsa, természetesen anélkül, hogy a jogrendszerben hiba essék. Ennek módja lehet az, hogy a már ítélettel eldöntött ügyekben a bíró a követelést az ítélet értelmében sorozza, ítélettel el nem döntött ügyekben pedig az, hogy a hitelezőt a kifogásolókkal szemben perre utasítja. Ha azonban az a vélelem alakul ki, hogy a belföldiek között külföldi pénznemben kifejezett zálogjogi bekebelezés célja az értékállandóság biztosítása volt, úgy nincs akadálya annak, hogy a sorrendi bíró a leértékelés előtti érték sorozása mellett a kifogásolókat utasítsa perre, vagy hasonlóan a 16.301/1933. M. E. számú rendelet intézkedéséhez, a különbözet letébtartását rendelje el stb., stb., úgy, hogy a célszerű és gyakorlatias, de emellett módszeres megoldási módok mellett szóba sem kerülhet a *dr. Kőházi* által eleve rosszalott lehetőség.

folyóvá teheti. A Kúria III. határozatában foglalt ehhez a helyes megállapításához hozzáfűzhetjük, hogy vajjon mi akadályozta meg a betevőt abban, hogy mikor a dollár leértékeléséről szóló első híreket elvasta, betétjét nem fizettette vissza? A dollár árfolyama nem egyszerre zuhant le a mai színvonalra, hanem hetekig tartó folyamatos árfolyamveszteség során. Fel kell tételezni arról a betevőről, aki pénzt dollárban helyezi el, hogy a napilapokat olvassa és tisztában van az árfolyam jelentőségével. Meggyőződésem az, hogy a mai dollár betétesek mind tudatában voltak a dollár leértékelés jelentőségének, de betétjüket azért nem fizettették vissza, mert vagy remélték a dollár emelkedését, vagy pedig belenyugodtak a változhatatlanban (éppen úgy, mint az értékpapír vevője). *A mai dollárbetét perek általában utólagos ráeszmélés eredményei.*

*

Az itt tárgyalt kérdések azonban csupán részét alkotják egy *tágabb kérdésszösszegnek*, melynek tárgya ugyancsak a külföldi valutára szóló tartozások és követelések elszámolása. Ezek a különböző kérdéscsoportok egymásra való tekintet nélkül nem tárgyalhatók és nem dönthetők el, ha célunk az, hogy nyugalmi állapotot teremtsünk, illetve, hogy a különböző jogalanyok érdekei úgyis, mint adósok, úgyis, mint hitelezők, a kölcsönös tartozások és követelések miként való kiegyenlítése szempontjából egyensúlyba kerüljenek. Mint fentebb már kitéjt, a helyzet még az egyes csoportokon belül is szabályozatlan. Még nagyobb mértékűvé válik a helyzet fonáksága, ha a csoportok egymásközi viszonyát vizsgáljuk.

Igy pl. a hosszúlejárátú kölcsönök aranydollárra szóló ki-helyezéseit devizaárfolyamon, vagyis ma kb. 3 P 40 f-rel számolják el. Ha a jelzálogot elárverezik, a hitelezőt az árverési vételárból csak ugyanezen árfolyam erejéig elégítik ki, de az érmeparitás és a devizaárfolyam közti különbséget egyelőre bírói letétbe kerül, ha a felek egymásközt nem egyeznek meg. Ily módon a pénzüintézet azoknál a saját tartozásainál, amelyeket nem ugyanazon az árfolyamon számolhat el, hitelezőivel szemben jelentősen károsodik. Ilyen tartozás pedig elég sok van, mert a tartozások egy jelentékeny része fejében az intézetek nem bocsátottak ki zálogleveleket, állítólag azért, mert a pénzügyminiszterium az egységes záloglevélki bocsátás érdekében ettől visszatartotta őket. Ez is számbaveendő szempont.

Félszeg eredmények állanak elő abból is, hogy a papírdollárban létrejött szerződések a Kúria legutolsó döntései szerint 5 P 72 f-es kurzuson teljesítendők ugyanakkor, amikor a valóságos aranydollárban létrejött szerződések a transzfermoratoriumi rendeletek eredményeképen 3 P 40 f-es kurzuson

lehet teljesíteni. E szerint a papírdollár értékesebb, mint az aranydollár.

Ennek ellenére az életbiztosítási ügyletek alapján esedékesse váló kötelezettségek a 4050/1936. M. E. számú rendelet értelmében papírárfolyamon, tehát 3.40 pengővel teljesítendők. A fiktív árfolyamoknak ez már túlságos különége.

Amint az elmondottakból kitűnik, a Kúria álláspontjának sok ága-boga van. A jogrendszerbe nem illeszthető kijelentések állapíthatók meg első pillantásra, és ki tudja, hogy a gyakorlatban mindez hova fejlődik. Szinte egy speciális jog kezd kidomborodni a Kúria gyakorlatában, melynek az általános jogrendszerhez csak annyiban van köze, hogy más területen is zavart okoz. Mindebből következik, hogy a kérdés ma még elvi alapon való megoldásra aligha érett; sokkal megnyugtatóbb, ha minden esetet a maga adottságában teszünk vizsgálat és döntés tárgyává.

Valószínű, hogy a fent megtárgyalt II. számú határozat meghozatalakor is az eset körülményei befolyásolták az ítélkező bíróságot. Ha a visszatért kivándorló megtakarított vagyonát eredeti formájában helyezi el betétként, érthető, hogy a bíróság arra az álláspontra helyezkedik, hogy a valutaleromlásból eredő kárt nem a betevő tartozik viselni, hanem inkább az, aki hivatásánál fogva pénzügyletekkel foglalkozik. Hogy ez a lélektani alap vezette-e a Kúriát az elvi döntéshez, vagy az elvi szempontból vezette le a Kúria állásfoglalását, bajos megmondani. Úgy hisszük azonban, hogy a határozat aligha alkalmas arra, hogy elvi jelentőségűnek tekintessék, még ha az érdemi rendelkezés ellen kifogást tenni nem lehet.

Néhány szó a devizajogi perfelfüggesztéshez.

Lehoczky Tivadar lapunk áprilisi számában nagyon hasznos munkát végzett akkor, amikor a devizajogi perfelfüggesztés tárgyában kialakult nézeteket és még megoldásra váró kérdéseket összefoglalta. Egyebek között a magam nézetével is foglalkozva, kifogásolja azt, hogy szerintem a MNB-nak a fizetés megengedésére, illetve valuta rendelkezésre bocsátására irányuló kérelmet *elutasító* határozat in concreto megálapítja a felfüggesztés feltételét, mert amennyiben a rosszhiszemű adós áruimportból eredő tartozásának megfizetése végett effektív valuta rendelkezésre bocsátása iránt való kérelmét tudatosan hiányosan felszerelve mutatja be, aminek vagy más számos oknak következtében a MNB azt *elutasítja*, úgy a bíróság az elutasító határozat felmutatásával a perfelfüggesztés feltételét kimutathatná, — ami nyilván helytelen eredmény.